

Vergadering:	Algemeen Bestuur
Datum vergadering:	donderdag 4 september 2025
Nummer op agenda:	8
Doel van agendering:	Besluitvormend
Bijlagen:	11
Auteur:	Sjoerd de Vries (directiesecretaris)
Portefeuillehouder:	dhr. Borgesius
Onderwerp:	Begroting 2026 (incl. behandeling zienswijzen)

Verzoek aan het bestuur

1. De definitieve Begroting 2026 vaststellen;
2. Kennis nemen van de zienswijzen van de gemeenteraden van Het Hogeland, Midden-Groningen, Oldambt, Pekela en Westerkwartier;
3. Kennis nemen van de omgang met deze zienswijzen door het Dagelijks Bestuur en de terugkoppeling aan de raden van de betreffende gemeenten;
4. Eventuele opmerkingen op de brieven aan de raden meegeven aan het Dagelijks Bestuur.

Samenvatting

De Ontwerpbegroting 2026 is na vaststelling door het Algemeen Bestuur voor zienswijze voorgelegd aan raden en staten. Vijf gemeenteraden hebben een zienswijze ingediend, de overige raden en Provinciale Staten van provincie Groningen hebben laten weten geen zienswijze in te dienen. De raad van gemeente Stadskanaal heeft aangegeven de begroting pas na de vaststelling door het Algemeen Bestuur te kunnen agenderen.

De zienswijzen van de gemeenten Het Hogeland, Midden-Groningen, Oldambt, Pekela en Westerkwartier gaan over de volgende onderwerpen:

- Onder verwijzing naar het advies van de raadscommissie in oprichting; een vraag om in de Begroting 2027 toelichting te geven over de opbouw van de deelnemersbijdragen,
- De gevolgen van de mislukte implementatie van het VTH-systeem van de ODG,
- De basistaak toezicht op energiebesparende maatregelen,
- Een vraag om onderzoek naar mogelijkheden om de deelnemersbijdragen naar beneden bij te stellen.

In dit agendapunt worden voorstellen geformuleerd voor de omgang met de zienswijzen. Het Dagelijks Bestuur ziet in de zienswijzen geen aanleiding om de begroting aan te laten passen.

Toelichting

Aanleiding

De Ontwerpbegroting 2026 is op 3 april 2025 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. De ontwerpbegroting is op 11 april 2025 voor zienswijze voorgelegd aan de raden en staten van de deelnemers. Zij hadden tot 3 juli 2025 de gelegenheid om een eventuele zienswijze in te dienen. De zienswijzen zijn door het Dagelijks Bestuur besproken in de vergadering op 11 juli 2025.

Doelstelling

Vaststelling van de Begroting 2026 door het Algemeen Bestuur.

Context

Conform artikel 13 lid d is het vaststellen van de jaarlijkse begroting een taak van het Algemeen Bestuur. Conform artikel 32 lid 1 wordt voor de ontwerpbegroting een reguliere zienswijzeprocedure doorlopen, waarbij het Dagelijks Bestuur de ontwerpbegroting voor zienswijze naar raden en staten van de deelnemers stuurt. Conform artikel 32 lid 5 zendt het Dagelijks Bestuur de zienswijzen aan het Algemeen Bestuur en geeft het Dagelijks Bestuur daarbij aan op welke wijze de zienswijzen worden verwerkt.

Overwegingen

Resultaten behandeling van de Ontwerpbegroting 2026

In onderstaande tabel is aangegeven hoe raden en staten zijn omgegaan met de begroting 2026:

Geen zienswijze	Zienswijze	Nog niet geagendeerd
Eemsdelta	Het Hogeland	Stadskanaal (voorzien na 4 september 2025)
Groningen	Midden-Groningen	
Veendam	Oldambt	
Westerwolde	Pekela	
Provincie Groningen	Westerkwartier	

Hieronder zijn de zienswijzen samengevat en zijn voorstellen voor de omgang met de zienswijzen opgenomen. Enkele raden verwijzen in hun zienswijze naar de brief van de raadscommissie in oprichting, die de gemeenteraden een advies heeft gedaan over de inhoud van een eventuele zienswijze.

Zienswijze gemeenteraad het Hogeland (ontvangen: 25 juni 2025)

Inhoud zienswijze:

1. De raad van gemeente Het Hogeland vraagt het bestuur om in de begroting 2027 nadere uitleg op te nemen over de opbouw van de gemeentelijke bijdrage, omdat deze op dit moment niet inzichtelijk is.
2. De raad benoemt dat de financiële effecten van de invoering van het VTH-systeem nog niet kenbaar zijn gemaakt aan de raad. Zij gaat ervan uit dat dit op een later moment volgt, zodat daarop gereflecteerd kan worden.

Inhoud van de reactie van het Dagelijks Bestuur:

Ad 1: De uitleg over de opbouw van de bijdragen van de deelnemers komt ook voor in de brief van de raadscommissie in oprichting. In deze brief is de volgende passage opgenomen: 'Vraag om in de volgende begroting nadere uitleg over de gemeentelijke bijdrage: hoe is de bijdrage per gemeente opgebouwd, welke diensten neemt elke gemeente af en hoe verhouden de bijdragen van de gemeenten zich tot elkaar? Neem deze nadere uitleg ook in de volgende rekening op.' De raden van Pekela en Westerkwartier hebben deze passage ook in hun zienswijze verwerkt. Het Dagelijks Bestuur zal in haar reactie aangeven dat zij de wens van de raden om een nadere toelichting over de opbouw van de deelnemersbijdragen begrijpt, en dat de directie de opdracht krijgt om deze toelichting op te nemen in de begroting 2027.

Ad 2: Het Dagelijks Bestuur zal de raad in haar reactie laten weten dat de financiële gevolgen van het VTH-systeem zijn opgenomen in de Ontwerpbegrotingswijziging 2025, die op 20 juni 2025 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld en die voor zienswijze wordt voorgelegd aan raden en staten. Daarmee worden deze kenbaar gemaakt aan raden en staten.

N.B.:

De conceptbrief waarmee het Dagelijks Bestuur op de zienswijze reageert, is bijgevoegd.

Zienswijze gemeenteraad Midden-Groningen (ontvangen: 3 juli 2025)

Inhoud zienswijze:

1. De raad van Midden-Groningen vraagt het bestuur om bij de besluitvorming over de uitvoering van toezicht op energiebesparende maatregelen door de ODG, rekening te houden met de financiële situatie van de gemeenten en te streven naar zo efficiënt mogelijke uitvoering van deze taak.
2. De raad wijst op het (in de ontwerpbegroting opgenomen) risico ten aanzien van de invoering van het VTH-systeem in 2026, zoals beschreven in de ontwerpbegroting en

vraagt het bestuur om te sturen op een implementatie die past binnen de begroting 2026.

Inhoud van de reactie van het Dagelijks Bestuur:

Ad 1: De businesscase toezicht op energiebesparing ligt in het najaar 2025 voor in het Dagelijks- en Algemeen Bestuur. Het Dagelijks Bestuur zal de raad in haar reactie laten weten dat in de businesscase rekening wordt gehouden met de financiële situatie van de deelnemers en hun wensen voor de afname van taken, doordat verschillende opties worden voorgelegd.

Ad 2: De financiële effecten van de invoering van het VTH-systeem zijn - conform besluit van het Algemeen Bestuur d.d. 19 februari 2025 - volledig verwerkt in de begrotingswijziging 2025. Vanwege de gunning op 27 juni 2025 aan Visma Roxit heeft de ODG een nieuwe leverancier geselecteerd. In het plan van aanpak dat Visma Roxit heeft aangeleverd, wordt aannemelijk gemaakt dat de implementatie binnen planning en binnen de beschikbare middelen uitgevoerd kan worden. Het Dagelijks Bestuur zal de raad hiervan in haar reactie op de hoogte brengen.

N.B.:

De conceptbrief waarmee het Dagelijks Bestuur op de zienswijze reageert, is bijgevoegd.

Zienswijze gemeenteraad Oldambt (ontvangen: 8 juli 2025)

Inhoud zienswijze:

De raad van gemeente Oldambt vraagt het dagelijks bestuur om scenario's te ontwikkelen voor besparingen en het verlagen van de deelnemersbijdrage, maar geeft daarbij wel aan dat deze bezuinigingen binnen de kaders van de wettelijke kwaliteitscriteria dienen plaats te vinden.

Inhoud van de reactie van het Dagelijks Bestuur:

Ad 2: In 2024 heeft het Algemeen Bestuur een brief ontvangen van de raden van de meeste gemeenten in provincie Groningen. Daarin werd de oproep gedaan om te bekijken of de bijdragen van gemeenten in 2026 naar beneden bijgesteld konden worden. De oproep van gemeente Oldambt is in lijn met deze oproep.

Het Algemeen Bestuur heeft in een brief op 21 november 2024 aangegeven de zorgen over de financiële uitdagingen van gemeenten te herkennen en hier rekening mee te willen houden bij het opmaken van de begroting. Ook is aangegeven dat het Algemeen Bestuur, vanwege de uitvoering van voornamelijk wettelijk verplichte taken, vasthoudt aan het zoveel mogelijk gelijk houden van de omvang van de begroting. In de inleiding van de begroting 2026 is benoemd dat het bestuur als uitgangspunt hanteert dat de taken worden uitgevoerd binnen de beschikbare middelen, waarbij de

deelnemersbijdrage wordt gebaseerd op de jaaropdrachten van de deelnemers. In de begroting is - conform de wens van het Algemeen Bestuur - wel een indexatie van 3,0% verwerkt. Een bijstelling van de deelnemersbijdrage is mogelijk als alle deelnemers gezamenlijk besluiten om het regionale beleid aan te passen, of doordat de gemeente haar jaaropdracht naar beneden bijstelt.

Het Dagelijks Bestuur heeft besloten om het verzoek van de gemeenteraad van Oldambt niet te honoreren, vanwege bovenstaand standpunt van het Algemeen Bestuur.

N.B.:

De conceptbrief waarmee het Dagelijks Bestuur op de zienswijze reageert, is bijgevoegd.

Zienswijze gemeenteraad Pekela (ontvangen: 1 juli 2025)

Inhoud zienswijze:

De raad van gemeente Pekela vraagt om - met verwijzing naar de brief van de raadscommissie in oprichting - in de volgende begroting nadere uitleg op te nemen over de opbouw van de deelnemersbijdrage.

Inhoud van de reactie van het Dagelijks Bestuur:

In de brief van de raadscommissie in oprichting is de volgende passage opgenomen: 'Vraag om in de volgende begroting nadere uitleg over de gemeentelijke bijdrage: hoe is de bijdrage per gemeente opgebouwd, welke diensten neemt elke gemeente af en hoe verhouden de bijdragen van de gemeenten zich tot elkaar? Neem deze nadere uitleg ook in de volgende rekening op.' De raden van Het Hogeland en Westerkwartier hebben deze passage ook in hun zienswijze verwerkt. Het Dagelijks Bestuur zal in haar reactie aangeven dat zij de wens van de raden om een nadere toelichting over de opbouw van de deelnemersbijdragen begrijpt, en dat de directie de opdracht krijgt om deze toelichting op te nemen in de begroting 2027.

N.B.:

De conceptbrief waarmee het Dagelijks Bestuur op de zienswijze reageert, is bijgevoegd.

Zienswijze gemeenteraad Westerkwartier (ontvangen: 18 juni 2025)

Inhoud zienswijze:

1. De gemeenteraad van Westerkwartier geeft in haar zienswijze aan de extra kosten voor het VTH-systeem te betreuren. Zij stellen de vraag of bestuur en directie voldoende in control zijn en vragen aan dit aspect aandacht te besteden in de evaluatie en de volgende jaarrekening.

2. De raad verwijst naar de brief uit 2024 met het verzoek om de deelnemersbijdragen in 2026 te verlagen. De raad geeft aan het jammer te vinden dat het bestuur daarvoor geen ruimte ziet en dringt erop aan om toch serieus te onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor een lagere bijdrage. De effecten voor de taakuitvoering zouden wat de raad betreft voor zienswijze aan raden en staten voorgelegd moeten worden.
3. De raad vraagt ten slotte om bij een volgende begroting een nadere uitleg op te nemen over de bijdrage van de gemeente.

Inhoud van de reactie van het Dagelijks Bestuur:

Ad 1: Het Dagelijks Bestuur zal de raad laten weten dat het de mislukte implementatie betreurt, inclusief de daaruit voortvloeiende kosten voor de deelnemers. Het bestuur ziet dat de ODG een gedegen plan heeft gemaakt voor de aanbesteding van een nieuw systeem gemaakt, waarna een succesvolle aanbesteding is doorlopen. Er is vertrouwen in het implementatieproces van het nieuwe VTH-systeem, waarbij het bestuur ook ziet dat de planning uitdagend is. Deze is erop gericht om op 1 januari 2026 afscheid te nemen van het huidige pakket en in de maanden daarna verder te optimaliseren. Het Dagelijks Bestuur zal de raad bevestigen dat de implementatie terug zal komen in de volgende jaarrekening.

Ad 2: In 2024 heeft het Algemeen Bestuur een brief ontvangen van de raden van de meeste gemeenten in provincie Groningen. Daarin werd de oproep gedaan om te bekijken of de bijdragen van gemeenten in 2026 naar beneden bijgesteld konden worden. De oproep van gemeente Westerkwartier is in lijn met deze oproep.

Het Algemeen Bestuur heeft in een brief op 21 november 2024 aangegeven de zorgen over de financiële uitdagingen van gemeenten te herkennen en hier rekening mee te willen houden bij het opmaken van de begroting. Ook is aangegeven dat het Algemeen Bestuur, vanwege de uitvoering van voornamelijk wettelijk verplichte taken (waarvoor een bepaald kwaliteits- en capaciteitsniveau vereist is), vasthoudt aan het zoveel mogelijk gelijk houden van de omvang van de begroting. In de inleiding van de begroting 2026 is benoemd dat het bestuur als uitgangspunt hanteert dat de taken worden uitgevoerd binnen de beschikbare middelen, waarbij de deelnemersbijdrage wordt gebaseerd op de jaaropdrachten van de deelnemers. In de begroting is - conform de wens van het Algemeen Bestuur - wel een indexatie van 3,0% verwerkt. Een bijstelling van de deelnemersbijdrage is mogelijk als alle deelnemers gezamenlijk besluiten om het regionale beleid aan te passen, of doordat de gemeente haar jaaropdracht naar beneden bijstelt.

Het Dagelijks Bestuur heeft besloten om het verzoek van de gemeenteraad van Westerkwartier niet te honoreren, vanwege bovenstaand standpunt van het Algemeen Bestuur. De raad verwijst in haar reactie al naar de jaaropdracht als

mogelijkheid om de deelnemersbijdrage te verlagen, het Dagelijks Bestuur zal de raad ook op deze mogelijkheid wijzen.

Ad 3. De uitleg over de opbouw van de bijdragen van de deelnemers komt ook voor in de brief van de raadscommissie in oprichting. In deze brief is de volgende passage opgenomen: 'Vraag om in de volgende begroting nadere uitleg over de gemeentelijke bijdrage: hoe is de bijdrage per gemeente opgebouwd, welke diensten neemt elke gemeente af en hoe verhouden de bijdragen van de gemeenten zich tot elkaar? Neem deze nadere uitleg ook in de volgende rekening op.' De raden van Het Hogeland en Pekela hebben deze passage ook in hun zienswijze verwerkt. Het Dagelijks Bestuur zal in haar reactie aangeven dat zij de wens van de raden om een nadere toelichting over de opbouw van de deelnemersbijdragen begrijpt, en dat de directie de opdracht krijgt om deze toelichting op te nemen in de begroting 2027.

N.B.:

De conceptbrief waarmee het Dagelijks Bestuur op de zienswijze reageert, is bijgevoegd.

Advies

Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van de zienswijzen en de reactie van het Dagelijks Bestuur daarop. Eventuele opmerkingen op de brieven kunnen aan het Dagelijks Bestuur worden meegegeven.

Financiële consequenties

De definitieve begroting 2026 is financieel gezien identiek aan de ontwerpbegroting 2026.

Kanttekeningen en risico's

N.v.t.

Vervolg

Na vaststelling van de begroting door het Algemeen Bestuur wordt deze gedeeld met het ministerie van Binnenlandse Zaken (dit dient vóór 15 september 2025 plaats te vinden).

De omgang met de zienswijzen wordt schriftelijk door het Dagelijks Bestuur teruggekoppeld aan de betreffende raden. Eventuele opmerkingen van het Algemeen Bestuur worden daarin verwerkt. Alle raden ontvangen de definitieve begroting 2026 ter informatie.

Relevante besluitvorming

1	AB 6.	Ontwerpbegroting 2026	3 april 2025
---	-------	-----------------------	--------------

Bijlagen

AB 08a	Begroting 2026
AB 08b	Zienswijze Gemeente Het Hogeland
AB 08c	Conceptreactie op zienswijze Gemeente Het Hogeland
AB 08d	Zienswijze Gemeente Midden-Groningen
AB 08e	Conceptreactie op zienswijze Gemeente Midden-Groningen
AB 08f	Zienswijze Gemeente Oldambt
AB 08g	Conceptreactie op zienswijze Gemeente Oldambt
AB 08h	Zienswijze Gemeente Pekela
AB 08i	Conceptreactie op zienswijze Gemeente Pekela
AB 08j	Zienswijze Gemeente Westerkwartier
AB 08k	Conceptreactie op zienswijze Gemeente Westerkwartier